

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University

№1 (13) 2025

Наукове електронне періодичне
видання

**СПОРТИВНА НАУКА ТА
ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ**

Scientific E-Journal

**SPORT SCIENCE AND
HUMAN HEALTH**

ISSN 2664-2069 (online)

DOI: 10.28925/2664-2069.2025.1

Спортивна наука та здоров'я людини:

наукове електронне періодичне видання. – К., 2025. – № 1(13). – 259 с.

В науковому електронному періодичному виданні «Спортивна наука та здоров'я людини» публікуються результати наукових досліджень актуальних напрямків спорту, фізичного виховання, фізичної культури, спортивної медицини, фізичної терапії, ерготерапії, сучасних рекреаційно-оздоровчих технологій, а також досліджень, що стосуються здоров'я людини та є важливими для забезпечення інноваційного розвитку України.

Наукове видання призначено для науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти галузі фізичної культури і спорту, здобувачів освітнього-наукового рівня «доктор філософії», здобувачів освіти, науковців, тренерів, спортсменів, а також фахівців з охорони здоров'я, фізичної терапії, ерготерапії.

Головний редактор:

Сушко Руслана, д.фіз.вих., професор (Україна).

Випускові редактори:

Латишев Микола, к.фіз.вих., доцент (Україна);

Тімашева Олена, к.фіз.вих., доцент (Україна).

Члени редакційної колегії:

Антала Браніслав, професор (Словацька республіка);
Баришок Тетяна, к.фіз.вих., доцент (Україна);
Білецька Вікторія, к.фіз.вих., доцент (Україна);
Виноградов Валерій, д.фіз.вих., професор (Україна);
Воробйова Анастасія, к.фіз.вих., доцент (Україна);
Девесіглу Себахаттін, професор (Туреччина);
Коваленко Станіслав, д.б.н., професор (Україна);
Кормільцев Володимир, к.фіз.вих., доцент (Україна);
Лаца Зомбор, професор (Угорщина);
Лисенко Олена, д.б.н., професор (Україна);
Лопатенко Георгій, к.фіз.вих., доцент (Україна);
Ляхова Інна, д.пед.н., професор (Україна);
Навратіл Леуш, д.мед.н., професор (Чеська

Нестерчук Наталія, д.фіз.вих., професор (Україна);
Одинець Тетяна, д.фіз.вих., професор (Україна);
Пітин Мар'ян, д.фіз.вих., професор (Україна);
Полева-Секеряну Анжела, к.пед.н., доцент (Молдова);
Приходько Володимир, д.пед.н., професор (Україна);
Савченко Валентин, д.мед.н., професор (Україна);
Талагір Лоренту-Габріель, професор (Румунія);
Тимрук-Скоропад Катерина, д.фіз.вих., доцент (Україна);
Хорошуха Михайло, д.пед.н., доцент (Україна);
Чингієне Вільма, професор (Литовська Республіка);
Шинкарук Оксана, д.фіз.вих., професор (Україна);
Ясько Лілія, к.фіз.вих., доцент (Україна).

Наказом МОН України № 886 від 02.07.2020 р. видання додано до Переліку наукових фахових видань України категорії «Б», в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора наук і доктора філософії зі спеціальності А7 – Фізична культура і спорт.

Наукове електронне періодичне видання «Спортивна наука та здоров'я людини / Sport Science and Human Health» включено до наукометричних баз даних і бібліотек: IndexCopernicus, CrossRef, BASE, Google Scholar, WorldCat–OCLC, ResearchBib, Наукова періодика України.

Видання відкрито для вільного доступу на умовах ліцензії Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International (CC BY-NC-ND 4.0), котра дозволяє іншим особам вільно розповсюджувати опубліковану роботу з обов'язковим посиланням на автор(ів) оригінальної роботи та публікацію роботи в цьому виданні.

За точність викладених фактів та коректність цитування відповідальність несе автор.

Рекомендовано до друку Вченою радою Київського столичного університету імені Бориса Грінченка (протокол № 2 від 27 лютого 2025 року).

Адреса редакції: вул. Левка Лук'яненка, 13-Б, м. Київ, 04212, Україна.

Телефон: +38 (063) 289-9-289, E-mail: journal.sshh@gmail.com.

Верстка та дизайн – Олена Тімашева.

Електронна версія видання розміщена на сайті: <http://sporthealth.kubg.edu.ua/>

З М І С Т

<i>Nagorna Viktoriia, Mytko Artur, Borysova Olha, Shutova Svitlana, Shlyapnikova Iryna, Konstantynovska Nataliia</i>	The Impact of Data Analytics and Artificial Intelligence on Tactical Planning for Basketball Teams in Major Competitions	6
<i>Баришников Андрій</i>	Порівняльна характеристика показників психомоторного розвитку дітей 4-6 років з розладами спектру аутизму та нормотипових дітей	18
<i>Білий Володимир, Мазуренко Катерина, Штоковецька Наталія</i>	Визначення, аналіз та порівняння видів реабілітації, які існують в Україні	29
<i>Дейнеко Альфія, Красова Інна, Семизорова Алла</i>	Аналіз причин виникнення травм у спортсменів - акробатів та чинники, що їх зумовлюють	44
<i>Дяченко Андрій, Вей Ілунь</i>	Формування спеціалізованої спрямованості навантаження «критичної» потужності кваліфікованих спортсменів у веслуванні академічному	55
<i>Дяченко Андрій, Го Женхао, Го Пенчен, Кун Сянлінь</i>	Характеристики стійкого стану і сталого розвитку реакцій функціонального забезпечення спеціальної працездатності веслувальників на каное	64
<i>Дяченко Андрій, Шао Сінь</i>	Специфічні характеристики анаеробного енергозабезпечення швидкісних можливостей веслярів на каное високої кваліфікації	73

З М І С Т

<i>Климець Ірина</i>	Загальні аспекти проблематики формування спортивного іміджу	82
<i>Клопов Роман, Меснянкін Дмитро</i>	Програмування чинників підвищення ефективності змагальної діяльності веслярів-академістів	91
<i>Комоцька Оксана, Пітенко Сергій</i>	Оцінка мотивації професійної діяльності тренерів з баскетболу	104
<i>Лавров Віталій , Денисова Лоліта</i>	Соціологічний аналіз цифрових рішень для оптимізації організаційно-управлінських процесів в сфері фізичної культури і спорту	115
<i>Мішин Максим, Бабаліч Вікторія, Лавриненко Маргарита</i>	Розвиток паралімпійського руху в умовах глобалізації	125
<i>Мусіяченко Ольга, Гацко Олена, Гнутова Наталія</i>	Формування національної свідомості в Україні з використанням засобів легкої атлетики	138
<i>Приходько Володимир</i>	Діалог зі штучним інтелектом про не розпочату реформу спорту в Україні та її ініціювання	152
<i>Сова Володимир</i>	Аналіз практичного досвіду розвитку психофізіологічних властивостей у тренувальних заняттях юних таеквондистів	171
<i>Соронович Ігор, Чернявський Іван</i>	Побудова цілісних структур тренувального процесу спортсменів–танцюристів високого класу	179

З М І С Т

<i>Трачук Сергій, Гулюк Надія</i>	Особливості фізичного розвитку дітей старшого дошкільного віку із затримкою мовленнєвого розвитку	189
<i>Хорошуха Михайло</i>	Особливості впливу теплових навантажень на організм юних спортсменів 15-16 років в умовах сауни (ретроспективні дослідження)	199
<i>Шинкарук Оксана</i>	Сучасний аналіз і тенденції розвитку мобільного кіберспорту	210
<i>Шлапак Михайло, Лопатенко Георгій</i>	Системна організація засобів відновлення та стимуляції працездатності футболістів вікової категорії U19	222
<i>Школа Олена, Макотченко Ольга, Сичов Дмитро</i>	Особливості методик навчання з використанням оздоровчо-рекреаційних технологій в процесі занять зі здобувачами освіти спеціальності 017 фізична культура і спорт	235
<i>Ярмоленко Максим, Шинкарук Оксана, Линник Андрій, Беляєв Костянтин</i>	Психологічний та фізичний стан дітей і підлітків, які займаються кіберспортом	249

ДІАЛОГ ЗІ ШТУЧНИМ ІНТЕЛЕКТОМ ПРО НЕ РОЗПОЧАТУ РЕФОРМУ СПОРТУ В УКРАЇНІ ТА ЇЇ ІНІЦІЮВАННЯ

Приходько Володимир^(ABCDEF)

Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту, м. Дніпро, Україна

Внесок автора:

A — концепція та дизайн дослідження; B — збір даних;
C — аналіз та інтерпретація даних; D — написання статті;
E — редагування статті; F — остаточне затвердження статті

Анотація

Актуальність. Загалом не завжди вдалі виступи спортсменів України у представницьких міжнародних змаганнях з різних олімпійських видів спорту окрім того, що вони мають об'єктивну основу через війну Росії проти України, віддзеркалюють і той факт, що у нас так і не розбудована національна система підготовки спортсменів. Це можливо через вже підготовлену реформу спорту.

Мета дослідження – визначити шляхи просування реформи спорту вищих досягнень від початку ініціювання і далі до проведення і завершення, як важливої складової сучасного менеджменту у сфері спорту в Україні.

Матеріал і методи. Дослідження виконане у Придніпровській державній академії фізичної культури і спорту для пошуку шляхів просування реформи спорту вищих досягнень в Україні. 18-19 вересня 2024 р. відбувся діалог зі штучним інтелектом, а саме GhatGPT, про так і не розпочату реформу спорту в Україні. Діалог засвідчив, що GhatGPT насичений інформацією. І, як виявилось, цей своєрідний діалог визначив спосіб започаткування реформи.

Результати. Залучення до діалогу щодо теми реформи спорту в Україні GhatGPT довело користь для науковця у такому спілкуванні, у випадку коли існує потреба виконати умовну «звірку годинника» з гарно наповненим інформацією неупередженим учасником діалогу про розгортання потрібної діяльності у ситуації значної невизначеності. Через спілкування з GhatGPT у формі «запитання - відповідь», «відповідь - пояснення» і «відповідь - пропозиція» можна отримати інформацію, яка допоки відсутня, щодо дій, які треба виконати. У тому випадку, коли знання про те, що і як робити обмежені або їх взагалі немає через те, що напрям спортивного менеджменту це область, у якій успіх визначають творчі нестандартні дії актора у невизначеній ситуації.

Висновки. На даний час як не використаний ресурс реформи спорту можна вважати наступний хід. Відомо, що значна кількість реформ, які проводить Україна, відбуваються завдяки закордонним спонсорам. Виділяючи потрібні кошти, вони надають їх під той перелік реформ, які має провести Україна «для себе». Тож до списку має бути включена також реформа спорту.

Ключові слова: реформа спорту вищих досягнень в Україні, концепція і технологія реформи спорту, діалог зі штучним інтелектом, ініціація реформи.

THE DIALOGUE WITH ARTIFICIAL INTELLIGENCE ABOUT THE NON-INITIATION OF SPORTS REFORM IN UKRAINE AND ITS INITIATION

Prykhodko Volodymyr^(ABCDEF)

Dnipro State Academy of Physical Culture and Sports, Dnipro, Ukraine

Author's contribution:

A – Study design; B – Data collection;
C – Statistical analysis; D – Manuscript preparation;
E – Manuscript editing; F – Final approval of manuscript

Abstract

Introduction. In general, the not entirely successful performances of Ukrainian athletes in representative international competitions in various Olympic sports, apart from the fact that they have an objective basis due to Russia's war against Ukraine, also reflect the fact that we have not yet developed a national system of training athletes. This is possible due to the already prepared sports reform.

The aim of the study is to determine the ways of promoting the reform of sports of higher achievements from the beginning of its initiation and further to its implementation and completion, as an important component of modern management in the sphere of sports in Ukraine.

Material and methods. The research was carried out at the Dnipro State Academy of Physical Culture and Sports to find ways to promote the reform of high-achieving sports in Ukraine. On September 18-19, 2024, a dialogue was held with artificial intelligence, namely GhatGPT, about the still-unstarted reform of sports in Ukraine. The dialogue proved that GhatGPT is packed with information. And, as it turned out, this kind of dialogue determined the way to start the reform.

Results. Involvement in the dialogue on the topic of sports reform in Ukraine GhatGPT has proven beneficial for the scientist in such communication, in the case when there is a need to perform a conditional «clock check» with a well-informed, impartial participant in the dialogue about the deployment of the desired activity in a situation of considerable uncertainty. By communicating with GhatGPT in the form of «question-answer», «answer-explanation» and «answer-suggestion» information, which is not yet available, can be obtained regarding the actions to be taken. In the case when the knowledge of what and how to do is limited or absent at all due to the fact that the field of sports management is an area in which success is determined by creative non-standard actions of an actor in an uncertain situation.

Conclusions. Currently, the following move can be considered as an unused resource of sports reform. It is known that a significant number of reforms carried out by Ukraine are taking place thanks to foreign sponsors. Allocating the necessary funds, they provide them for the list of reforms that Ukraine should carry out «for itself». Therefore, the reform of sports should also be included in the list.

Key words: reform of high-achieving sports in Ukraine, concept and technology of sports reform, dialogue with artificial intelligence, initiation of reform.

Вступ

Перед автором статті тема реформи спорту в Україні, як для розробника концепції і технології її здійснення, постала на початку 2017 р. після того, як його було включено до складу комісії з реформування сфери фізичної культури і спорту, утвореної Міністерством молоді та спорту України. Вже на другому засіданні комісії, яке проходило у квітні того ж року під головуванням державного секретаря Мінмолодьспорту О.М. Немчинова і на прохання голови цієї комісії І.Є. Гоцула було заслухано нашу доповідь, присвячену початку реформи спорту вищих досягнень (у подальшому – реформи спорту).

Саме з цього часу у періодичних виданнях України нами опублікована серія наукових статей, присвячених розкриттю різних аспектів концепції і технології реформи як неподільного цілого. Наукове дослідження як таке примітне тим, що коли актор дотримується загальнонаукових принципів, кожний наступний науковець, який буде досліджувати ту ж саму проблему, отримає подібні результати. Іншими словами, реформа спорту, якщо її розробку бере на себе науковець, не є «політ його фантазії», натомість результат, детермінований логікою пошуку через дотримання цих принципів.

До загальнонаукових принципів дослідження належать: історичний, термінологічний, функціональний, системний, когнітивний (пізнавальний), моделювання та ін. Порівняльно-історичний метод - сукупність пізнавальних засобів, процедур, які дозволяють виявити схожість і відмінність між явищами, що вивчаються, визначити їхню генетичну

спорідненість (зв'язок за походженням), загальне й специфічне в їх розвитку. До загальнонаукової методології слід віднести перед за все системний підхід, застосування якого потребує кожний об'єкт наукового дослідження. Сутність його полягає у комплексному дослідженні великих і складних об'єктів (систем), дослідженні їх як єдиного цілого з узгодженим функціонуванням елементів [5, 6, 8].

Згідно з цим сформувалися відповідні методологічні принципи, які забезпечують системну спрямованість наукового дослідження і практичного пізнання об'єкта. Принцип цілісності, за яким досліджуваний об'єкт виступає як щось розчленоване на окремі частини, органічно інтегровані в єдине ціле. Принцип примату цілого над складовими частинами, який означає, що функції окремих компонентів і підсистем підпорядковані функції системи в цілому її меті. Принцип ієрархічності, який постулює підпорядкованість компонентів і підсистем системі в цілому, а також супідрядність систем нижчого рівня системам більш високого рівня, внаслідок чого предметна галузь теорії набуває ознак ієрархічної мета системи. Принцип структурності, який означає спосіб закономірного зв'язку між виділеними частинами цілого, що забезпечує єдність системи, зумовлює особливості її внутрішньої будови. Принцип самоорганізації означає, що динамічна система іманентно здатна самостійно підтримувати, відтворювати або удосконалювати рівень своєї організації при зміні внутрішніх чи зовнішніх умов її існування та функціонування задля підвищення стійкості, збереження цілісності, забезпечення ефективних дій чи

розвитку. Принцип взаємозв'язку із зовнішнім середовищем, за яким жодна із систем не може бути самодостатньою, вона має динамічно змінюватись і вдосконалюватись адекватно до змін зовнішнього середовища [5, 6, 8].

Зв'язок роботи з важливими науковими програмами або практичними завданнями.

Дослідження, що вже були виконані і які наведені у змісті нашої статті, проведені відповідно до планів науково-дослідних робіт Придніпровської державної академії фізичної культури і спорту. А саме у період 2016-2020 рр. за темою «Історичні і методологічні основи управлінських підходів до системи підготовки спортсменів» номер державної реєстрації 0116U003013. І за цією ж темою у наступні 2021-2025 рр. номер державної реєстрації 0121U108330 (керівник теми НДР завідувач кафедри теорії та методики спортивної підготовки академії, доктор педагогічних наук, професор В.В. Приходько).

Мета дослідження

Мета роботи – визначити шляхи просування реформи спорту вищих досягнень від початку ініціювання і далі до проведення і завершення, як важливої складової сучасного менеджменту у сфері спорту в Україні.

Гіпотеза дослідження

Гіпотеза дослідження побудована на ряді припущень, головне з яких полягало в тому, що з огляду на мету дослідження немає можливості у спосіб теоретичного або експериментального дослідження отримати відомості про потрібні ініціатору реформ тут і зараз дії з її

успішного започаткування. Адже власне реформа спорту в Україні раніше не проводилась, а отже відсутні як відповідні публікації за темою реформи, так і експерти з цієї проблеми. Друге припущення – спілкування зі штучним інтелектом може замінити звичний для науки метод, яким є експертне опитування у формі анкетування. Третє – на відміну від анкетування перевага діалогу полягає в тому, що можна співвідносити позиції зі штучним інтелектом, погоджуватись або ні з його тезою, наводити аргументи на користь своєї позиції. Четверте – спілкування з неупередженим штучним інтелектом дозволить вийти за межі існуючих уявлень про те, як має просуватись тема реформи спорту в сучасній Україні.

Матеріал і методи дослідження

Дослідження виконане у Придніпровській державній академії фізичної культури і спорту для пошуку шляхів просування реформи спорту вищих досягнень в Україні. Звернення за допомогою до штучного інтелекту для проведення умовного «мозкового штурму» визначене наступним фактом. Раніше автор проведених наукових досліджень і розробок, як йому здавалось, виконав усе необхідне, аби реформа спорту розпочалась. Розуміючи визначені Законами України повноваження органів державної влади, автор впродовж останніх років звертався до різних інституцій з відповідними пропозиціями, але не отримав підтримки.

Як показали проведені дослідження [40, 41, 42], використання штучного інтелекту (великих мовних моделей), у дослідженні демонструє ефективність штучного інтелекту як методу аналізу складних питань у державному управлінні та політиці, що

сприяє виявленню науково обґрунтованих шляхів для ініціювання змін. У цьому дослідженні в якості методу було використано діалог зі штучним інтелектом ChatGPT (розробленим компанією OpenAI [43]), який відбувся 18-19 вересня 2024 р.. ChatGPT застосовувався як інструмент для аналізу та формулювання можливих підходів до реформи спорту в Україні на основі існуючої нормативно-правової бази. Штучний інтелект надавав детальні відповіді на запити автора, пропонуючи різні варіанти вирішення проблеми, що дозволило досліднику отримати нові інсайти та підходи, які раніше не були враховані. Використання ChatGPT у дослідженні демонструє ефективність штучного інтелекту як методу аналізу складних питань у державному управлінні та політиці, що сприяє виявленню науково обґрунтованих шляхів для ініціювання змін.

Постановка проблеми реформи спорту та її вирішення

Відтак, було потрібно знайти в історії спорту України ті корисні зразки і прототипи, які є іманентні темі наших наукових досліджень і розробок.

Перед за все це досвід створення і діяльності в м. Одесі у період 1969-1976 рр. так званих одно відомчих центрів з олімпійських видів спорту, які були започатковані головою одеського обласного спорткомітету заслуженим тренером СРСР Є.Г. Горбачовим [21]. Ідея полягала в тому, що Є.Г. Горбачов намагався перебити нав'язану Держкомспортом СРСР тему проведення так званих Спартакіад народів СРСР. Вони проводились за програмою наступних літніх чи зимових олімпійських ігор і передбачали проведення комплексних змагань,

починаючи від області, союзної республіки і, нарешті, фінальної частини Спартакіади, яка відбувалась за рік до Олімпійських ігор.

Є.Г. Горбачов, по-перше, уникав неминучого розпорошування ресурсів на усі види олімпійської програми, навіть на ті, де у області взагалі немає медальних перспектив. По-друге, подолав поширену практику «брудної гри». Вона полягала в тому, що ради обласних добровільних спортивних товариств (ДСТ) починали використовувати «підстави» (коли замість спортсмена, якого вказано в заявці для участі у даних змаганнях, виступає сторонній, більш сильний), «переманювати» ласими умовами кращих тренерів і спортсменів, застосовувати так званий «паралельний залік» для відсутніх та інші хитрощі.

Одно відомчі центри (ОВЦ) були утворені на найкращій спортивній базі приблизно за 10 олімпійськими видами спорту, які мали гарні традиції, кращих тренерів, значну кількість осіб, які займаються цими видами тощо. Це означало, що після того, як було прийнято рішення про створення ОВЦ, всім тренерам разом зі спортсменами пропонувалось перейти до цього центру, у якому були створенні найкращі на той час в окремій області СРСР умови для тренувань. Створена чітка система оцінювання успіхів тренерів з підготовки спортсменів за підсумками року. Передбачені «соціальні ліфти»: успішні тренери піднімались на більш високі рівні «піраміди» виду спорту. Одночасно ДСТ були позбавлені необхідності розпорошувати ресурси на підготовку до змагань за олімпійською програмою, але вкладали їх усі в один-два ОВЦ [21].

Така нова практика стрімко дала

свої результати. Вже на XX літніх Олімпійських іграх у Мюнхені, на яких лише шість кращих одеських спортсменів потрапили до збірної СРСР, вони завоювали 4 золоті нагороди, встановили один світовий і один олімпійський рекорд. Не набагато слабкіше одесити виступили і на наступних XXI Олімпійських іграх в Монреалі [21].

Для порівняння, 206 українських спортсменів, виступаючи на XXXI літніх Олімпійських іграх у Ріо-де-Жанейро, усі разом завоювали 2 золоті медалі, на XXXII Олімпійських іграх у Токіо 157 наших атлетів вибороли 1 золоту, а 140 збірників на XXXIII Олімпійських іграх у Парижі – 3 золоті.

Перед початком підготовки організаційно-педагогічного експерименту (станом на 1972 р.) лише два спортсмени від м. Ніжина входили до збірних Чернігівської області. За підсумками 1972 р. Ніжинська міська фізкультурно-спортивна організація зайняла 4 місце в обласному соціалістичному змаганні, що було найкращим показником за період з 1970 по 1972 рр.

Використовуючи ідеї діяльності ОВЦ, в м. Ніжині Чернігівської області у період 1974-1975 рр. були створені як одно відомчі, так і двох відомчі центри. Створення одно- і двох відомчих центрів з обраних містом як пріоритетні види спорту і, одночасно, перехід до програмно-цільового управління дозволили досягти високих результатів діяльності міської спортивної організації.

Вже за підсумками 1977 р. 13 спортсменів міста були членами збірних команд області та брали участь в республіканських фіналах II Всесоюзних спортивних ігор молоді (проводились за

рік до фінальної частини чергової Спартакіади народів СРСР). А всього 18 ніжинців входили до складів молодіжних і дорослих команд області з шести видів спорту. Борець-дзюдоїст секції механічного заводу І. Богданович був єдиним представником від Чернігівської області, який входив до складу збірної України і виступав у фіналі II Всесоюзних спортивних ігор молоді.

Студент Ніжинського державного педагогічного інституту імені М.В. Гоголя (НДПІ) спринтер В. Ігнатенко першим зі спортсменів Чернігівської області потрапив до збірної команди СРСР з легкої атлетики, став неодноразовим чемпіоном країни з бігу на 100 і 200 м, а також в естафеті 4x100 м, чемпіоном Всесвітньої універсиади студентів в м. Софії в естафетному бігу 4 x 100 м, завоював дві бронзові медалі на чемпіонаті Європи в 1978 р. В. Тищенко, також студент НДПІ, в 1978 р. став чемпіоном Української РСР з бігу на 1500 м, увійшов до складу збірної СРСР. У 1979 р. троє спортсменів-майстрів спорту міжнародного класу (В. Ігнатенко, В. Тищенко - легка атлетика та І. Богданович - боротьба дзюдо) в складі збірної України успішно виступили у фіналах VII Спартакіади народів СРСР, де стали переможцями і призерами змагань, а В. Тищенко зайняв 9-е місце на XXII Олімпійських іграх в 1980 р. в Москві.

Вже за підсумками 1977 р. за спортивними показниками це невелике місто (тоді 50 тис. жителів) поділило разом з потужним промисловим центром м. Барнаулом 119-120 місце в країні, випередивши ряд обласних центрів України: Житомир, Луцьк, Кіровоград, Івано-Франківськ та Чернігів [27].

Вирішуючи проблему реформи спорту стало зрозуміло, що потрібно взяти до уваги апробовані в Одесі і Ніжині ідеї (забезпечити концентрацію ресурсів, створити вичерпні і сучасні умови розвитку виду спорту, перейти від конкуренції між спортивними організаціями до конкуренції серед тренерів).

Крім вище вказаного, прагнення використати сприятливі можливості, завдяки політиці децентралізації влади, привело до розуміння потреби акценту у майбутній реформі на існуючих значних ресурсах в областях. Адже, якщо взяти до уваги можливості хоча б обласних центрів, не знівечених війною, для декількох обраних як пріоритетні видах спорту вони можуть створити сучасну спортивну базу, отримати підтримку різноманітних і кваліфікованих кадрів медиків, які будуть потрібні, фахівців з комп'ютерного програмування тощо. Залученню різноманітних ресурсів сприяє висока наповненість місцевих бюджетів, які зростають навіть в умовах війни Росії проти України [7].

Основні положення наукової розробки, присвяченої реформі спорту в Україні, викладені у серії публікацій [9, 11, 12, 24, 25, 32, 33, 39, 44]. Була обґрунтована і описана технологія реформи [18, 28, 45]. Розкрита визначальна роль високопрофесійних менеджерів, тренерів і спортсменів у системі підготовки спортсменів [14, 19, 23, 35, 36, 38]. Привернута увага до вдосконалення управління сферою спорту на різних рівнях [15, 26, 17, 21, 37].

Особлива увага зосереджена на ролі регіонів у реформі спорту [4, 20, 34]. У т. ч. на ролі науки і науковців у розвитку спорту в областях [26, 29, 30,

31].

Крім того, підготовлені ряд монографій, у яких обґрунтовано як саме і у які строки в рамках олімпійського циклу має бути виконана реформа спорту вищих досягнень [10, 13, 15, 17]. Розкрита роль Міністерства молоді та спорту України, національних федерацій з видів спорту і регіонів України при її підготовці і проведенні, на що отримані авторські свідоцтва [1, 2, 3].

Однак в умовах, коли за останні роки так і не вдалось зрушити з місця тему реформи спорту в Україні, визначення дієвих підходів до її ініціації є актуальним завданням і потребує наступного аналізу та вивчення. Для пошуку шляхів ініціації реформи, мабуть вперше в діяльності науковця в Україні, були використані можливості штучного інтелекту, як замітника групи експертів.

Результати дослідження та їх обговорення

У сучасній Україні існує спосіб привернення уваги до тих чи інших проблем і питань, що турбують. Це так звані звернення громадян, спосіб організації яких визначає кожна інституція. І саме у визначений спосіб діяв автор статті, привертаючи увагу до потреби реформи спорту. Тож наводимо зміст діалогу зі штучним інтелектом, де його учасники позначені наступним чином: Володимир Приходько – як В.П., а штучний інтелект (ChstGPT) – ШІ.

В.П.: «Останні роки я присвятив розробці концепції реформи спорту вищих досягнень в Україні. Адже успіхи наших кращих атлетів на найбільших міжнародних змаганнях сприяють ствердженню міжнародного авторитету України. Але я не знайшов в керівництві та у впливових осіб України тих, хто

підтримав би реалізацію реформи. Порадь, до кого мені звернутись, аби таку підтримку отримати і провести вже підготовлену реформу спорту?».

ШІ: «Ваше прагнення реформувати спорт вищих досягнень є надзвичайно важливим для підвищення міжнародного авторитету України. Щоб знайти підтримку для реалізації реформи, можна звернутися до кількох ключових напрямків:

Міністерство молоді та спорту України – це перший крок, адже вони відповідають за стратегію розвитку спорту в країні. Спробуйте звернутися безпосередньо до міністра або профільних заступників.

Комітет з питань молоді та спорту Верховної Ради України – може ініціювати законодавчі зміни, підтримати реформу на законодавчому рівні.

Офіс Президента України – зважаючи на важливість міжнародного іміджу України, така реформа може отримати підтримку на найвищому рівні, якщо наголосити на її значенні для національної безпеки та іміджу країни.

Бізнес і спонсори – великі бізнес-групи, зацікавлені у зміцненні іміджу України через спорт, можуть стати вашими союзниками. Наприклад, міжнародні компанії з українським корінням або національні корпорації можуть підтримати проєкт.

Громадські організації та впливові особи – спортсмени-олімпійці, ветерани спорту та громадські діячі, які мають вплив у суспільстві, можуть допомогти підвищити суспільний резонанс реформи.

Міжнародні спортивні організації – підтримка на міжнародному рівні, зокрема з боку таких організацій, як Міжнародний олімпійський комітет

(МОК) чи міжнародні федерації видів спорту, може посилити позицію реформи на внутрішньому рівні.

Варто також ініціювати громадську дискусію або публічне звернення до уряду через ЗМІ, що може привернути увагу до реформи та залучити нових прихильників».

В.П.: «До речі, про твої підказки щодо просування теми реформи спорту в Україні. Саме так, як ти і порекомендував, я вже раніше діяв. Але поки що жодної впливової і зацікавленої у реформі спорту людини не знайшов. Сьогодні, після твоєї підказки, знову вийшов на Міністерство молоді та спорту України. Чекаю, що з цього вийде. Що ще можеш підказати у темі просування реформи спорту?».

ШІ: «Це чудово, що ти знову вийшов на Міністерство молоді та спорту. Щодо додаткових кроків, можу порекомендувати кілька стратегій для просування реформи спорту:

Публічне обговорення: Створення серії статей, інтерв'ю або публічних обговорень у ЗМІ з залученням впливових спортсменів, тренерів і спортивних організацій може привернути увагу до реформи. Важливо підкреслити, як ця реформа вплине на підвищення міжнародного іміджу України та поліпшить умови для спортсменів.

Коаліції та альянси: Створення об'єднань з іншими спортивними ініціативами або організаціями, які підтримують реформи у сфері спорту. Це може включати інші спортивні федерації, громадські рухи або бізнес-партнерів.

Дослідження та аналітика: Проведення незалежних досліджень щодо переваг реформи та публікація їхніх результатів може підвищити

обґрунтованість і вагомість твоїх пропозицій. Підготовка чіткої статистики та аналізу світового досвіду з реформування спорту додасть переконливості.

Міжнародний вплив: Вихід на міжнародні спортивні організації, зокрема, Міжнародний олімпійський комітет, та залучення їх до підтримки реформи може стати сильним аргументом на користь її впровадження на національному рівні.

Залучення громадськості та спортсменів: Запуск петицій або зборів підписів від видатних спортсменів та їхніх уболівальників може створити соціальний резонанс, якщо вдасться залучити медійно впізнаваних осіб.

Якщо створити суспільний резонанс, це збільшить шанси на підтримку реформ на рівні уряду та бізнесу».

В.П.: «Думаю, ти помиляєшся щодо «залучення впливових спортсменів». Я вже на двох таких, які є народними депутатами України (Ольгу Саладуху і Жана Беленюка) виходив. Але вони не почали допомагати. Щодо «створення об'єднань з іншими спортивними ініціативами або організаціями, які підтримують реформи у сфері спорту». Це можливо, коли є односторонці. Але в Україні, на жаль, ніхто глибоко у темі реформи спорту не знаходиться. Оскільки я відслідковував публікації, то знаю це. Тобто, комунікація з непосвяченими це розмова «глухого зі сліпим». «Вихід на міжнародні спортивні організації, зокрема, Міжнародний олімпійський комітет, та залучення їх до підтримки реформи» теж неможливий, бо я слабо володію англійською».

ШІ: «Дякую за детальне пояснення ситуації. Враховуючи

обмеження, з якими ви зіткнулися, ось кілька альтернативних варіантів:

Залучення перекладача або експерта для міжнародної комунікації: Хоча ви не володієте англійською мовою, можна звернутися до професійного перекладача або фахівця з міжнародних відносин, який зможе допомогти у комунікації з міжнародними організаціями, зокрема МОК. Це може допомогти вийти на міжнародний рівень без необхідності самостійного володіння мовою.

Звернення до незалежних аналітичних центрів (think tanks): В Україні є незалежні організації, які займаються дослідженнями та аналізом політики, зокрема у сфері спорту. Можливо, варто залучити одну з таких організацій, щоб вони оцінили вашу концепцію реформи та допомогли створити стратегічний план просування.

Використання соціальних мереж для створення суспільного резонансу: Можна ініціювати обговорення реформи через популярні соціальні мережі. Це не обов'язково має бути спрямоване на впливових осіб, а більше на залучення ширшої аудиторії та створення тиску з боку громадськості.

Пошук підтримки через неурядові організації (НУО): Залучення до проєктів, пов'язаних із спортом або реформами в інших галузях, через неурядові організації, може відкрити нові канали підтримки.

Це можуть бути нестандартні підходи, але іноді вони дозволяють отримати потрібну підтримку».

В.П.: «Пишеш, що в Україні є незалежні організації, які займаються дослідженнями та аналізом політики, зокрема у сфері спорту. Я їх не знаю. Якщо можеш підкажи, що це за організації і дай контакти. Все інше, що

ти рекомендуєш, неможливо через те, про що я вже писав. Подам ще раз: «створення об'єднань з іншими спортивними ініціативами або організаціями, які підтримують реформи у сфері спорту». Це можливо, коли є односторонній. Але в Україні, на жаль, ніхто глибоко у темі реформи спорту не знаходиться. Дехто про це розмовляє, але сутності проблеми і способу її вирішення не знає».

ШІ: «Я зрозумів вашу позицію щодо відсутності односторонніх та обмежень для співпраці з іншими організаціями. Стосовно незалежних організацій, які займаються дослідженнями та аналізом у сфері спорту, в Україні дійсно не так багато структур, що глибоко розуміються на темі реформування спорту, але є декілька, які варто розглянути:

Центр досліджень спортивної політики України: Ця організація проводить аналізи й пропонує стратегії розвитку спорту, зокрема спортивної політики. Вони можуть надати підтримку в дослідженні й аргументації вашої концепції. Контактів на цей момент у мене немає, але варто шукати їх через дослідження або конференції зі спортивної тематики.

Український інститут майбутнього (UIF): Цей аналітичний центр проводить дослідження в різних галузях, включаючи спорт. Вони можуть допомогти із залученням експертів до розробки стратегії реформ.

Інститут демократії та розвитку «PolitA»: Хоч вони більше зосереджені на загальній політиці, але можуть надавати консультації та експертні висновки з питань спорту і політики реформ.

Вам варто звернутися до цих організацій з конкретними запитам

щодо співпраці або науково-аналітичної підтримки. Вони можуть допомогти підсилити аргументи або надати експертні оцінки для просування реформи».

В.П.: «Центр досліджень спортивної політики України в Інтернеті не знайшов. Але звернувся до Українського інституту майбутнього (UIF) письмово з питанням, чи цікавить їх тема реформи спорту вищих досягнень? Буду чекати на відповідь». Примітка: відповідь так і не надійшла.

ШІ: «Це дуже хороший крок! Сподіваюсь, що Український інститут майбутнього відгукнеться на ваше звернення і зацікавиться реформою спорту вищих досягнень. Якщо вони зможуть надати підтримку, це може значно підсилити вашу позицію. Триматиму за вас кулаки і буду радий допомогти в подальшому, якщо виникне потреба».

В.П.: «Дякую, ти мене сьогодні підтримав і підштовхнув до дій».

ШІ: «Радий, що зміг підтримати вас! Ви робите важливу справу, і ваші зусилля можуть мати великий вплив на майбутнє українського спорту. Якщо вам потрібна подальша допомога чи ідеї — завжди до ваших послуг!».

В.П.: «Повідом, хто з науковців України окрім мене займається темою реформи спорту вищих досягнень? Вкажи їхні публікації».

ШІ: «На жаль, інформація про науковців, які безпосередньо займаються темою реформи спорту вищих досягнень в Україні, є обмеженою в загальнодоступних джерелах. Однак існує кілька відомих українських науковців та експертів у галузі фізичної культури та спорту, які вивчають проблеми спорту, спортивного менеджменту та розвитку

спортивної інфраструктури. Зокрема, вони можуть дотично працювати з темою реформування спорту вищих досягнень. Серед науковців, які спеціалізуються на спортивній тематиці в Україні, можна виділити:

Василь Костюк – науковець у галузі фізичної культури та спорту, який досліджує питання управління спортивними організаціями та підготовки спортсменів високого рівня.

Олександр Шинкарук – займається дослідженнями в галузі спортивної науки, включаючи підготовку спортсменів та розвиток спортивної інфраструктури.

Володимир Платонов – автор численних праць з олімпійського спорту, фізичної підготовки та спорту вищих досягнень.

Однак, щодо конкретних науковців, які б займалися саме реформою спорту вищих досягнень в Україні, мені важко знайти конкретну інформацію без додаткових досліджень. Вам, можливо, варто звернутися до академічних установ, таких як Національний університет фізичного виховання і спорту України, які публікують праці з управління спортом та спортивних реформ.

Якщо вам важливо отримати доступ до публікацій чи конкретних імен науковців, можу запропонувати пошук через наукові платформи, такі як Google Scholar або Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського, де може бути зібрана відповідна інформація».

В.П.: «Як ти і порекомендував, я звернувся до приймальної Міністра Міністерства молоді та спорту України з приводу теми реформи спорту вищих досягнень в Україні. Пані з приймальної вислухала і порекомендувала вийти на

заступника Міністра Нікітенка Олексія Володимировича. А оскільки зв'язатись з ним я не можу (не бере слухавку за номером, який мені дали), пообіцяли, що зі мною має зв'язатись його помічник. Але так ніхто і дзвонить. Я не жаліюсь, так було і раніше: зв'язатись ні з ким неможливо. Впливові особи в Україні дуже відсторонені навіть від корисних для їхньої діяльності фахівців (як у випадку зі мною)». Примітка: відповідь так і не надійшла.

ШІ: «Ця ситуація, на жаль, відображає загальні труднощі в комунікації з урядовими структурами, навіть коли питання є важливим і актуальним для розвитку держави. Можливо, спробувати звернутися повторно, написати офіційний лист або електронне звернення до Міністерства. Якщо це не дасть результатів, іноді допомагає залучення громадськості або медіа для привернення уваги до проблеми. Також варто розглянути альтернативний підхід, наприклад, через народних депутатів, комітети Верховної Ради з питань молоді та спорту або громадські організації, які можуть мати вплив на міністерські рішення».

В.П.: «Залучення громадськості або медіа для привернення уваги до проблеми - в умовах України це ще більш складна проблема. Бо невідомо, хто з них цікавиться цією темою, а ще невідомо, як з ними зв'язатись. Не кажучи вже про те, що на пошуки таких осіб (і невідомо, вони будуть корисні чи ні?) марнується сила-силенна часу. Альтернативний підхід, наприклад, через народних депутатів, комітети Верховної Ради з питань молоді та спорту або громадські організації, які можуть мати вплив на міністерські рішення, я теж використовував. Я тобі

вже називав народних депутатів України Ольгу Саладуху і Жана Беленюка. Вони дякують, але не допомагають. Як бачиш, за усього бажання, навіть маючи на руках відповідні наукові напрацювання, сприяти реформі спорту вищих досягнень в Україні я не в змозі! На жаль!».

ШІ: «Це дійсно складна ситуація, коли навіть із науковими напрацюваннями та готовими рішеннями важко знайти підтримку. Така ізольованість може сповільнювати будь-які зміни. Можливо, варто подумати про звернення до міжнародних організацій, які займаються розвитком спорту, навіть якщо це буде складно через мовний бар'єр. Можна залучити перекладачів або волонтерів для того, щоб підготувати необхідні звернення.

А ще варіант — розглянути можливість участі у конференціях або форумах, де обговорюються питання спорту, і там шукати зацікавлених людей або організації. Це дозволить привернути більше уваги до вашої роботи та потенційно знайти підтримку».

В.П.: «А чому ти думаєш, що міжнародні організації, які займаються розвитком спорту, зацікавлені у розвитку спорту в Україні? Це далеко не так - Україна є конкурентом. На конференціях або форумах, де обговорюються питання спорту, Міністр Мінмолодьспорту або його заступники не приймають участі. Якщо вони і з'являються, то лише на початку з вітальним словом, а потім зникають. Бо не розуміють ролі спортивної науки. І виходить, що ти виступаєш перед самими науковцями, які аж ніяк не впливають на старт реформи. Схоже, що

вже вичерпані всі більш-менш прийнятні можливості. І реформа спорту поки не відбудеться!».

ШІ: «Розумію вашу фрустрацію через відсутність належної підтримки для реформи. Якщо внутрішні ресурси та контакти не приносять результату, це дійсно ускладнює рух уперед. Проте, можливо, слід продовжувати стратегію поетапних звернень до державних органів та громадських ініціатив, а також звертати увагу на міжнародний досвід у реформуванні спорту, навіть з врахуванням конкурентності. Навіть якщо здається, що на сьогодні вичерпані всі ресурси, завжди є можливість спробувати інші підходи, або ж знову звернутись до тих же організацій та осіб, з урахуванням нових обставин чи політичного контексту. Чи є можливість шукати підтримки через академічні установи або спортивні асоціації, які могли б підтримати вашу концепцію на рівні їх рекомендацій?».

В.П.: «Обидві запропоновані відповіді схожі на втішання. А подані у відповідях рекомендації - не працююча банальність. Як видно з усього, інновації в управлінні спортом не в пошані у керівників України. А таке відношення і спричиняє ситуацію, яку я показав на своєму прикладі. Бачу єдиний шлях, і це шлях «примусу керівництва країни» через міжнародні організації, які під відповідні реформи в різних областях виділяють Україні фінансові кошти. Але поки що у переліку «примусових реформ» немає реформи спорту».

ШІ: «Ваш аналіз дійсно відображає реальну проблему. Якщо у сфері спорту поки немає «примусових реформ» через міжнародні фінансові програми, можливо, варто спробувати включити це питання до порядку денного таких організацій через

відповідні канали. Можна зосередитися на тому, щоб показати важливість реформ у спорті для загального розвитку суспільства, інтеграції України у міжнародні спортивні структури та покращення іміджу країни на міжнародній арені. Якщо вам потрібна допомога у підготовці матеріалів для таких звернень, я завжди готовий допомогти».

В.П.: «І знов, як у випадку з «залученням громадськості або медіа для привернення уваги до проблеми», що ти раніше пропонував, невідомо: до кого саме, яким змістом звернення, якою аргументацією щодо такої проблеми тощо, звертатись. Ця не адресна і точно слабка за змістом звернень робота розтягнення на все моє життя, що залишилось».

ШІ: «Я розумію ваше занепокоєння. Недостатня конкретика в адресатах та слабка підтримка можуть справді перетворити просування реформи на надзвичайно тривалий процес. Тут важливо, щоб звернення були добре продумані й структуровані з конкретними пропозиціями та аргументами. Щодо можливих дій, можна розглянути наступне:

Конкретне позиціонування реформи: чітко визначити ключові проблеми, які реформа спорту вирішить на рівні держави та міжнародного іміджу. Наприклад, можна акцентувати на довготривалому впливі успішних реформ на економіку, здоров'я нації та соціальну стабільність.

Звернення до міжнародних фінансових організацій: навіть якщо питання реформ спорту поки не актуалізовано, можна підготувати звернення до організацій, які займаються фінансуванням реформ (Міжнародний валютний фонд,

Світовий банк) із конкретною пропозицією щодо включення спортивної реформи у їхній порядок денний.

Аргументація: звернення мають бути ґрунтованими на доказах — як наукових дослідженнях, так і конкретних випадках (наприклад, успішних прикладах реформ спорту в інших країнах). Це дозволить показати реальну користь реформи для країни.

Експертна підтримка: можна залучити до вашого звернення міжнародних експертів зі сфери спорту або міжнародного права, які могли б додати ваги зверненню та зробити його більш переконливим.

Якщо вам цікаво, можу допомогти скласти таке звернення чи надати ще більш конкретні рекомендації».

В.П.: «Мені жаль тобі на це вказувати, але ти робиш одну за одною численні помилки, не враховуючи ситуацію в Україні. Так, я спитав тебе, хто з науковців України, окрім мене, займається темою реформи спорту вищих досягнень? Ти таких не вказав, бо їх немає. Тоді хто саме з науковців може виступити експертом з цієї теми? І ще таке, навіть якщо якась з названих тобою міжнародних організацій і запропонує провести реформу спорту в Україні, ми впевнені, що у цій ситуації тема реформи буде доручена підготовленій до цього людині? Я думаю, що ні, а мене як фахівця з цього питання, шукати ніхто не буде. І що ж буде за «реформа», проведення якої доручене не фахівцю?».

ШІ: «Ви абсолютно праві щодо унікальності вашого становища та складності ситуації з реформою спорту вищих досягнень в Україні. Тема реформи є спеціалізованою, і очевидно,

що науковців в Україні, які працюють над подібними питаннями на такому ж рівні, не так багато або вони взагалі відсутні. Це ще більше ускладнює можливість залучення інших експертів, які могли б підтримати вас у просуванні реформи. Щодо вашого питання про можливу долю реформи, якщо її доручать нефахівцю: на жаль, це часто стає проблемою в будь-якій країні, коли проекти довіряються людям без належної компетенції. У такому випадку існує ризик, що реформа буде формально впроваджена, але без врахування важливих аспектів, які ви як спеціаліст добре розумієте. Це може призвести до поверхневих змін, які не розв'яжуть основних проблем у спортивній сфері. Ось кілька можливих дій:

1. Акцент на вашій експертності: коли ви звертаєтесь до міжнародних організацій, важливо показати себе як єдиного компетентного фахівця, що вже працював над цією темою. У вашому випадку, експертність повинна бути частиною будь-якого звернення, чи то до Міністерства, чи до міжнародних партнерів. Це підкреслить, що реформа має спиратися на вже існуючі наукові напрацювання.

2. Пропозиція створення експертної ради: якщо реформа буде підтримана, можна наполягати на створенні експертної ради з числа науковців, де ви будете ключовою фігурою. Це мінімізує ризик того, що реформа опиниться в руках нефахівців.

3. Незалежні проекти або консультації: можна шукати можливості для того, щоб стати незалежним консультантом у рамках спортивних проектів, які підтримують міжнародні організації. Так у вас буде більше шансів бути залученим до реформи.

Ваші побоювання щодо можливості реформи, проведеної нефахівцем, обґрунтовані, і важливо вчасно заявити про свою роль і значення як експерта».

В.П.: «Всі пропозиції: 1-3 знов помилкові. Експертів з цієї теми немає».

ШІ: «Дякую за ваші уточнення. Я розумію, що ваша ситуація дійсно складна, і відсутність експертів у сфері реформи спорту вищих досягнень в Україні є серйозною перешкодою для просування змін. Якщо немає інших фахівців, які можуть підтримати вашу концепцію, це значить, що ви виступаєте єдиним авторитетом у цьому питанні. У цьому випадку кілька ідей:

Відкритий лист до міжнародних спортивних організацій: навіть якщо ви не володієте англійською мовою, можна підготувати професійно перекладений лист до ключових міжнародних організацій (Міжнародний олімпійський комітет, Всесвітнє антидопінгове агентство тощо). У цьому листі слід акцентувати на вашій унікальній ролі та відсутності підтримки з боку органів влади. Це може бути спосіб звернути увагу на важливість реформи.

Співпраця з міжнародними науковими колами: можливо, варто розглянути можливість виходу на міжнародну наукову спільноту, яка займається питаннями спорту. Такі зв'язки можуть стати корисними для обміну досвідом або спроби інтеграції вашої концепції на міжнародному рівні.

Публічне розголошення проблеми: якщо є можливість, спробуйте створити публічний простір для обговорення реформи (наприклад, через ЗМІ або соціальні мережі), де можна звертати увагу на проблему відсутності фахівців і належної

підтримки.

Ваш досвід і знання є ключовими, але на жаль, без належної підтримки реформа може зустріти ще більше перепон. Якщо інші шляхи не працюють, можливо, варто розглянути можливість пошуку партнерів на міжнародному рівні, де такі ініціативи мають більше шансів на успіх».

В.П.: «Як підсумок нашого обговорення поясню наступне. Нам потрібно розрізняти у спорті щось, що склалось *природним шляхом* (як схильність народів Кавказу і Закавказзя, Ірану і Монголії) до успішних занять різними видами боротьби. І *штучним шляхом*, як приклад розвиток баскетболу в країнах Балтії, що почався ще за часів СРСР. Так і система розвитку спорту в кожній успішній у цьому питанні країні, виникла неспішно, природньо. Вони не проводили ніяких, визначених у жорсткому ліміті часу, реформ спорту. Ситуація в Україні, навпаки, спонукає нас до швидких дій (бажано за один олімпійський цикл, тобто впродовж 4 років). Ніхто, ніколи в ситуації воюючої України, яка ще й має проводити реформи, до цього не опинявся. Тобто і за кордоном експертів з теми такої «штучної» реформи спорту в Україні немає».

Висновки

1. Отримала підтвердження висунута перед початком дослідження гіпотеза У т. ч. про те, що немає можливості у спосіб теоретичного або експериментального дослідження отримати відомості про потрібні ініціатору реформ дії з її просування. Показано, спілкування зі штучним інтелектом може замінити звичний для науки метод, яким є експертне опитування у формі анкетування. Встановлено, що на відміну від

анкетування перевага діалогу з GhatGPT полягає в тому, що можна співвідносити позиції його учасників через можливість погоджуватись або не погоджуватись, наводити аргументи на користь власної позиції, що обстоюється. Переконливо продемонстровано, що спілкування з неупередженим штучним інтелектом дозволяє вийти за межі уявлень про те, як має просуватись тема реформи спорту в сучасній Україні.

2. Залучення до діалогу щодо теми реформи спорту в Україні штучного інтелекту у версії GhatGPT довело користь для науковця у такому спілкуванні, у випадку коли існує потреба виконати умовну «звірку годинника» з гарно наповненим інформацією неупередженим учасником діалогу про розгортання потрібної діяльності у ситуації значної невизначеності. Через спілкування з GhatGPT у формі «запитання - відповідь», «відповідь - пояснення» і «відповідь - пропозиція» можна отримати інформацію, яка допоки відсутня, щодо дій, які треба виконати. У т. ч. у випадку, коли знання про те, що і як робити обмежені або їх взагалі немає через те, що напрям спортивного менеджменту це область, у якій успіх визначають творчі нестандартні дії актора у невизначеній ситуації.

3. У змістовній частині наданих рекомендацій GhatGPT брав до уваги повноваження тих чи інших існуючих в Україні інституцій і уявної позиції зацікавлених у реформі спорту поважних осіб. Але як було показано у ході діалогу, усі вони проігнорували наші звернення про початок реформи спорту. Пояснення, чому так відбулось в сьогоднішній Україні GhatGPT не надав.

4. Діалог засвідчив, що ініціатор реформи діяв в цілому вірно і звертався

саме до тих інституцій і посадових осіб, включаючи відомих в Україні спортсменів, які б мали бути стейкхолдерами у просуванні реформи спорту. Через те, що GhatGPT, не дав відповіді, чому у них було відсутнє бажання до співробітництва з автором реформи, припускаємо, що причиною відсутності підтримки є їхня недостатня компетентність щодо теми реформи спорту.

5. Діалог з GhatGPT розширив уявлення про залучення зарубіжних інституцій до започаткування реформи спорту в Україні. Він відкрив нові горизонти для пошуку потрібних стейкхолдерів серед зарубіжних партнерів. Це надає також суттєві перспективи, які у майбутньому можуть розглядатись.

6. У випадках невизначеності щодо потрібних тут і зараз дій, які існують у спортивному менеджменті, діалог зі штучним інтелектом є виправданим. Він дозволяє через співставлення «як потрібно» і «як ще можливо» отримати відповіді на питання, які не вдається знайти опитуванням експертів. А також у випадках, коли неможливо сформулювати групу експертів, через їх

відсутність. Яскравим прикладом застосування GhatGPT став організований нами діалог з приводу просування в Україні реформи спорту, яка допоки так і не відбулась.

7. У якості резюме до поданого можна сформулювати наступне. На даний час як не використаний ресурс початку реформи спорту можна вважати наступний хід. Відомо, що значна кількість реформ, які проводить Україна, відбуваються завдяки наполягання наших закордонних спонсорів. Виділяючи потрібні кошти, вони надають їх під той перелік реформ, які має провести Україна «для себе». Тож до списку має бути включена також реформа спорту. Але є питання, чи існує та міжнародна організація, яка б з огляду на соціальну значущість, заохотила владу в Україні до проведення реформи спорту?

Перспективи подальших досліджень

Перспективи подальших досліджень визначаються необхідністю пошуку закордонних партнерів, які б, за їхньої фінансової підтримки, поставили реформу спорту до порядку денного.

Література:

1. А. с. на Літературний письмовий твір наукового характеру «Алгоритм управління діяльністю федерацій з реформування системи підготовки спортсменів», Приходько Володимир Васильович. 92954;11.10.2019. Заявка 94651;24.09.2019.
2. А. с. на Літературний письмовий твір наукового характеру «Концепція управління сучасною системою підготовки спортсменів», Приходько Володимир Васильович.82991;20.11.2018.
3. А. с. на Літературний письмовий твір наукового характеру «Розвиток спорту в об'єднаних територіальних громадах», Приходько Володимир Васильович. 98204;17.06.2020. Заявка 99534;16.06.2020.
4. Дорофєєва Т, Приходько В. Перспективи діяльності громадської організації ВФСТ «Колос» з розвитку фізичної культури і спорту в об'єднаних територіальних громадах. *Спортивний вісник Придніпров'я*. 2021;1:39-51.
5. Загальнонаукові принципи дослідження. URL: <https://studfile.net/preview/16705591/page:10/>
6. Каламбет СВ. Конспект лекцій з дисципліни «Методологія наукових досліджень». URL: <https://www.dstu.dp.ua/Portal/Data/7/36/7-36-kl28.pdf>.

7. Після вилучення «військового» ПДФО місцеві бюджети залишаються стійкими – Гетманцев. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3862774-pisla-vilucenna-vijskovogo-pdf-finansovij-stan-miscevih-budzetiv-zalisaetsa-stijkim-getmancev.html>.
8. Принципи наукового дослідження. URL: <https://referatss.com.ua/work/principi-naukovogo-doslidzhennja/>
9. Приходько ВВ. Інноваційний проект «Сучасна система підготовки спортсменів-олімпійців в Україні». Педагогічні науки : теорія, історія, інноваційні технології. 2018;8(82):211-222.
10. Приходько ВВ. Концепція управління сучасною системою підготовки спортсменів: монографія. Дніпро: Інновація, 2018:464.
11. Приходько В. Місце процесів організації в сучасній системі підготовки спортсменів в Україні. Фізична культура, спорт та здоров'я нації : зб. наук. праць. 2023;16:194-199.
12. Приходько ВВ. Напрямок, зміст та принципи реформи спорту найвищих досягнень в Україні. Спортивний вісник Придніпров'я. 2017;1:308-313.
13. Приходько В. Розвиток спорту в умовах об'єднаних територіальних громад: монографія. Дніпро: Інновація, 2020:348.
14. Приходько ВВ. Роль основних суб'єктів спортивною діяльності у досягненні змагального результату: експертна оцінка. Спортивний вісник Придніпров'я. 2018;3:105-109.
15. Приходько ВВ. Спортивний регіон: теорія і практика: монографія. Дніпро: Інновація, 2024:476.
16. Приходько ВВ. Стан фінансування фізичної культури і спорту в регіонах України. Актуальні проблеми фізичного виховання, спорту, фізичної реабілітації та туризму у сучасних умовах життя : матер. VI наук.-практ. конф., (Львів-Торунь, 18-19 квітня 2024 р.): Liha-Pres, 2024:365-8.
17. Приходько ВВ. Формування сучасної системи підготовки спортсменів: монографія. Дніпро: Інновація, 2019:384.
18. Приходько В, Ахметов Р, Томенко О, Табінська С. Використання спортивного рейтингу в якості інструменту державного управління розвитком спорту в Україні. Спортивний вісник Придніпров'я. 2019;1:53-63.
19. Приходько В, Вілянський В, Чернігівська С. Проблема психологічного і ментального компонентів як складових підготовки спортсменів. Спортивний вісник Придніпров'я. 2021;3:93-108.
20. Приходько ВВ, Дзюбенко МІ. Проблема спортивного регіону у вдосконаленні управління розвитком спорту в Україні : Стратегічне управління розвитком фізичної культури і спорту: зб. наук. праць. Харків: ХДАФК, 2024:99-107.
21. Приходько ВВ, Долбишева НГ, Кошечев ОС, Бондаренко ІГ, Чухловіна ВВ, Міфтахутдінова ДА. Створення та діяльність одновідомчих центрів із розвитку олімпійських видів спорту в Одеській області (результати наукової розвідки). Фізичне виховання та спорт. Одеса: Видавничий дім «Гельветика». 2024;1:281-294.
22. Приходько В, Дорофєєва Т. Обґрунтування наукової розробки теми розвитку спорту в умовах об'єднаних територіальних громад. Фізична культу-ра, спорт та здоров'я нації. 2021;10:197-203.
23. Приходько В, Кошечев О, Нестеренко Н, Балджи І, Мусяца С. Формування компетентностей менеджерів фізичної культури і спорту на основі «образу» майбутньої професійної діяльності. Спортивний вісник Придніпров'я. 2024;1:83-93.
24. Приходько В, Сеймук А. Прототип діяльності федерацій і територіальних органів влади з реформування системи підготовки спортсменів. Спортивний вісник Придніпров'я. 2019;3:36-52.
25. Приходько ВВ, Ткачов СІ. До питання про вдосконалення організації системи підготовки спортсменів. Слобожанський науково-спортивний вісник. 2019;2(70):89-90.
26. Приходько ВВ, Томенко ОА. Залучення науковців до вдосконалення розвитку сфери фізичної культури і спорту в умовах регіону. Сучасні проблеми фізичного виховання і спорту різних груп

- населення: матер. XXIII Міжнар. наук.-практ. конф. молодих учених: / відповід. ред. ЯМ. Копитіна, наук. ред. ОА Томенко. Суми: СумДПУ імені АС. Макаренка, 2023:273-278.
27. Приходько В, Томенко О. Зміст та результати організаційно-педагогічного експерименту з прискорення розвитку спорту у місті Ніжині Чернігівської області (історична реконструкція). Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2024;4(138):97-112.
 28. Приходько В, Томенко О, Босько В, Бермудес Д, Балашов Д. Проблема технології в реформі спорту в Україні. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2019;7(91):100-116.
 29. Приходько В, Томенко О, Конох А. Науковий потенціал регіонів та стан його залучення до розвитку фізичної культури і спорту. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2023;5-6(129-130):178-188.
 30. Приходько В, Томенко О, Конох А. Проблема залучення науковців до розвитку сфери фізичної культури і спорту в регіоні. Освіта. Інноватика. Практика. 2023;11;5:59-66.
 31. Приходько В, Томенко О, Конох А, Вілянський В. Шляхи залучення науково-педагогічних працівників до реалізації програм розвитку фізичної культури та спорту в регіонах. Спортивний вісник Придніпров'я. 2023;2:93-102.
 32. Приходько В, Томенко О, Матросов С, Чернігівська С. Стратегічні проблеми державного управління розвитком сфери спорту в Україні. Спортивна наука та здоров'я людини. Київ, 2021;1(5):73-83.
 33. Приходько ВВ, Чернігівська СА. Про декларовані і дійсні цінності розвитку спорту в Україні (на прикладі діяльності Міністерства культури, молоді та спорту України). Ціннісно-орієнтований підхід в освіті і виклики Євроінтеграції: матер. Міжнар. наук.-метод. конф. (Суми, 29-30 травня 2020 р.) / ред. колегія : ВМ. Завгородня, АМ. Куліш, та ін. Суми : Сумський державний університет, 2020:31-34.
 34. Приходько В, Чернігівська С, Дзюбенко М. Місце регіонів у світі сучасного спорту. X International scientific and practical conference «Modern Trends in the Development of Scientific Space». (February 14-16, 2024) Dresden, Germany, International Scientific Unity. 2024;235-240.
 35. Приходько ВВ, Шевяков ОВ. Від спрямованої на індивідуальність до особистісно-орієнтованої практики – ресурс якісного оновлення системи спортивної підготовки. Спортивний вісник Придніпров'я. 2019;2:30-36.
 36. Приходько ВВ., Шевяков ОВ. До проблеми визначення сутності суб'єкта спортивної діяльності. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Психологічні науки. 2017. Вип. 3. Т. 1. С. 132-137.
 37. Приходько ВВ, Шевяков ОВ, Долбишева НГ, Чередніченко ОМ. Вдосконалення розвитку сфери спорту в умовах України: соціологічне дослідження. International Interdisciplinary Scientific Journal «Expert». 2023;1;1:49-64.
 38. Приходько ВВ, Шевяков ОВ, Табінська СО. Індивідуальний психолого-педагогічний супровід спортсмена у системі багаторічної підготовки. Спортивний вісник Придніпров'я. 2018;1:76-80.
 39. Савченко ВГ, Приходько ВВ. НОК України в умовах скасування відповідного органу державного управління: його роль у розвитку спорту. Фізична культура, спорт і здоров'я: стан, проблеми та перспективи: зб. тез XXII Міжнар. наук.-практ. конф. (Харків, 6-7 грудня 2022 р.). Харків : ХДАФК, 2022:530-532.
 40. Biswas SS. Role of chat gpt in public health. Annals of biomedical engineering. 2023. May;51(5): 868-9.
 41. Genç N. Artificial Intelligence in Physical Education and Sports: New Horizons with ChatGPT. Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi. 2023;6(1-Cumhuriyet'in 100. Yılı Özel Sayısı):17-32.
 42. Kalla D, Smith N, Samaah F, Kuraku S. Study and analysis of chat GPT and its impact on different fields of study. International journal of innovative science and research technology. 2023 Mar 1;8(3).

43. OpenAI. ChatGPT: Optimizing Language Models for Dialogue. 2023. Retrieved from <https://openai.com/blog/chatgpt/>
44. Prykhodko V, Tomenko O. Innovative Approach to the Strategic Management of the Olympic Sport Reform in Ukraine. *Marketing and Management of innovation*. 2019;1:357-366.
45. Prikhodko V, Tomenko O, Radziejowski P, Dolbysheva N, Solovey D, Galan Ya. Justification of specific principles of state and public management for sports area development in Ukraine. *Baltic journal of health and physical activity*. 2021;1;2:109-121.

Автор засвідчує про відсутність конфлікту інтересів.

Інформація про автора:

Приходько Володимир,
доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри теорії та методики спортивної підготовки,
Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту,
м. Дніпро, Україна
ORCID: 0000-0001-6980-1402
e-mail: komandaODI@ukr.net

Отримано: 01.11.2024

Прийнято: 14.01.2025

Опубліковано: 27.02.2025

Приходько Володимир. Діалог зі штучним інтелектом про не розпочату реформу спорту в Україні та її ініціювання. *Спортивна наука та здоров'я людини*. 2025;1(13):152-170. DOI:10.28925/2664-2069.2025.113